

Gemeenteraad gemeente Heumen

(Afschrift aan: College van B&W)

bezoekadres
Kerkplein 6
6581 AC Malden

postadres
Postbus 200
6580 AZ Malden

tel 14 024
heumen@heumen.nl
www.heumen.nl

Onderwerp: Meta-analyse Jeugdhulp NVRR
Datum: 7 juni 2023
Uw brief:
Ons kenmerk: 173783
Bij beantwoording datum en ons kenmerk vermelden
Behandeld door: Rekenkamer Heumen (Stella van den Bosch)

bank
NL44BNGH 0285 0038 95
NL87RABO 0131 6010 08

Geachte leden van de gemeenteraad,

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) maakt sinds enige tijd zogenaamde meta-dossiers voor onderwerpen die door veel rekenkamers zijn onderzocht. In zo'n meta-dossier worden rekenkamerrapporten over het betreffende onderwerp op een systematische manier ontsloten. Rekenkamers die dat onderwerp ook willen gaan onderzoeken, hebben daarmee een goed overzicht van mogelijke deelonderwerpen, onderzoeksvragen, aanpakken, normenkaders, conclusies en aanbevelingen. Ook aan anderen bieden deze meta-dossiers een schat aan informatie.

Er zijn inmiddels meta-dossiers voor jeugdhulp, woonbeleid, informatiebeveiliging en schulphulpverlening. Deze zijn te vinden via: <https://www.nvrr.nl/metadossiers/>

Recent is op basis van het meta-dossier Jeugdhulp een meta-analyse opgesteld. Wij informeren u hierover, omdat wij denken dat de aanbevelingen uit deze meta-analyse belangrijke informatie voor uw raad bevat ter voorbereiding op de vaststelling van het regioprogramma Jeugd.

De voornaamste les uit het metaonderzoek is dat het inrichten van de lokale jeugdhulp is gerealiseerd, maar dat daarbij de kaders voor uitvoering door het college vaak onvoldoende geconcretiseerd zijn. Voor de verplichte regionalisering van jeugdhulp zijn inrichting en kaderstelling beide van belang. Het metaonderzoek toont daarbij het belang aan van het concretiseren van doelen en het vaststellen van indicatoren, zowel kwalitatief als kwantitatief, voor monitoring en verantwoording op twee niveaus: van de regio als geheel, maar ook van de individuele gemeenten. In bijlage 1 bij deze brief hebben wij de aanbevelingen uit de meta-analyse Jeugdhulp opgenomen.

Het college heeft op 10 januari 2023 een besluit genomen over 'Regionale samenwerking Rijk van Nijmegen Wmo en Jeugdwet 2023'. Hiermee werd (o.a.) het concept 'Opzet regioprogramma jeugd 2023' vastgesteld. Het B&W Advies vermeldt:

"We constateren dat de (ambulante) Wmo beleidsmatig in een stabiele fase is gekomen, maar dat er nog veel dynamiek zit op de regionale samenwerking in het kader van de Jeugdwet. Afgelopen jaar is daarom toegewerkt naar een Regioprogramma Jeugd. In de regio Rijk van Nijmegen is overeenstemming tussen de betrokken wethouders bereikt over de opzet voor dit regioprogramma.

In de komende maanden wordt deze opzet verder uitgewerkt, geactualiseerd op basis van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd (waarover VNG en Rijk nog landelijk onderhandelingen voeren) en wordt input opgehaald bij onze partners en cliëntvertegenwoordigers. Daarna zal het concept-regioprogramma Jeugd worden voorgelegd aan alle colleges en gemeenteraden.”

“We verwachten dit conceptprogramma uiterlijk in het tweede kwartaal van 2023 beschikbaar te hebben. (...) Het regioprogramma moet aansluiten en voortborduren op de op 12 oktober 2021 door het college vastgestelde notitie 'Regionaal opdrachtgeverschap Jeugdhulp'; een vereiste vanuit de landelijk door de VNG vastgestelde Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd.”

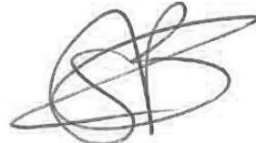
Mocht u vragen hebben of een toelichting wensen dan vernemen wij dat uiteraard graag van u.

de voorzitter,

de secretaris,

Berry Roelofs

Stella van den Bosch

Bijlage 1: Aanbevelingen uit meta-analyse Jeugdhulp NVRR

Bijlage 1: Aanbevelingen uit meta-analyse Jeugdhulp NVRR

Vanuit de analyse van het metadossier Jeugdhulp kunnen lessen worden getrokken voor het jeugdhulpveld en de actoren die daarbinnen functioneren. In de meta-analyse is daarvoor in het bijzonder gekeken naar de gevolgen van de invoering van de Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen. Deze wet zal naar verwachting grote gevolgen hebben voor het jeugdveld. De belangrijkste wijzigingen zijn de verplichte regionale samenwerking en het opstellen van een regiovisie hierin. Met name voor complexe en specialistische jeugdhulp dient de regionale samenwerking een aanpak te organiseren. Tegen deze achtergrond komen de auteurs van de meta-analyse tot aanbevelingen voor de verschillende actoren in het jeugdhulpveld: (1) de raad, het college en de regionale samenwerkingsverbanden, (2) hulpaanbieders en (3) het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Daarbij worden adviezen geformuleerd op basis van deze nieuwe ontwikkelingen.

In deze bijlage zijn de aanbevelingen voor raden, colleges en regionale samenwerkingsverbanden uit de meta-analyse opgenomen. De gehele meta-analyse Jeugdhulp met ook de aanbevelingen voor aanbieders van jeugdhulp en inkooporganisaties en voor het Ministerie van VWS staat vermeld op <https://www.nvrr.nl/metadossiers/>

Aanbevelingen voor raden, colleges en regionale samenwerkingsverbanden

De analyse van het metadossier toont aan dat er onvoldoende aandacht is geweest voor het formuleren van concrete doelstellingen voor de jeugdhulp. De aandacht ging nadrukkelijker uit naar de organisatie en inrichting van de jeugdhulp. Bij de invoering van de nieuwe wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen bestaat het risico dat het formuleren van beleid en concrete doelstellingen voor de jeugdhulp wederom onvoldoende aandacht krijgt in de raad en het college. Daarmee loopt de raad het risico dat het zijn kaderstellende rol en controlerende rol vanaf de start onvoldoende invult. Daarom wordt geadviseerd om de kaderstellende rol van de raad in de vorming van de regiovisie zorgvuldig in te vullen. Het is de verantwoordelijkheid van de raad om zich een mening te vormen over de regiovisie. De voornaamste les uit dit metaonderzoek is dat het inrichten van de lokale jeugdhulp is gerealiseerd, maar dat daarbij de kaders voor uitvoering door het college vaak onvoldoende geconcretiseerd zijn. Voor de verplichte regionalisering van jeugdhulp zijn inrichting en kaderstelling beide van belang. In dat opzicht kunnen raden en colleges op drie manieren hun positie in de nieuwe regiovisie bepalen, waarbij ook kan worden onderzocht welke niet-verplichte zaken door de regio kunnen worden uitgevoerd.

1. Starten vanuit de raad

Iedere lokale raad in de regio kan zijn eigen visie en kaders meegeven aan zijn college, voordat het college in een regionaal overleg de visie vaststelt. Dit heeft als risico dat het een moeilijke mix wordt van verschillende lokale belangen met een lang besluitvormingsproces tot gevolg.

2. Starten vanuit de regio

De tweede manier is starten vanuit de regio, waarbij bijvoorbeeld via regionale werkgroepen een gezamenlijk visie wordt gevormd. Vervolgens is het aan de lokale raden hierop te reageren. Hierbij bestaat het risico dat de raad zijn rol onduidelijk vindt bij de vorming van de regiovisie. Tevens toont het metadossier aan dat raden vaak het gevoel hebben pas op het laatste moment bij het beleid betrokken te worden en te weinig 'echte' opties te krijgen van het college. Indien de regionale visie op deze manier tot stand komt, dienen op voorhand duidelijke afspraken te worden gemaakt tussen college en raad.

3. Instellen van een regiораad

Tot slot is de derde manier om een regiovisie op jeugdhulp te ontwikkelen het instellen van een regiораad. In dat geval zijn de lokale raden rechtstreeks bij de vorming van de regiovisie betrokken via hun deelnemer(s) in de regiораad.

Elk van de bovengenoemde manieren voor het ontwikkelen van de regiovisie op jeugdhulp vraagt om een gecoördineerd proces. Het gaat om lokale verkenningen, regionale analyse, gezamenlijke uitwerking, het bepalen van een integrale visie en tot slot besluitvorming op lokaal en regionaal niveau. Dit metaonderzoek toont daarbij het belang aan van het concretiseren van doelen en het vaststellen van indicatoren, zowel kwalitatief als kwantitatief, voor monitoring en verantwoording op twee niveaus: van de regio als geheel, maar ook van de individuele gemeenten. Voor de visievorming en kaderstelling voor de samenwerkende gemeenten kan overigens ook gebruik worden gemaakt van de standaarden die hiervoor door de VNG zijn ontwikkeld¹.

¹ De VNG heeft, naast standaarden voor het elektronisch berichtenverkeer tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders, ook standaarden ontwikkeld voor contracten en controleprotocollen. Ook heeft de VNG de Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd opgesteld. De VNG en het programma Zorg voor de Jeugd ondersteunen samenwerkende gemeenten in de Jeugdregio.